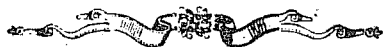

מסעי הירח

החזנו דרכנו בין ההרים והנבעות . ועל כללות הדרך חומר . כי דוכה כגן ה' חילכי וית ועלי תחנה למעבד השתולים על שטח האדמה הכדוכה הזאת . ושדות נטועות חטים ושעורים ותבואות שונות . ובערך כ' שעות קודם עיה"ק שם תוכב"א באנו לכפר „עוארתא" אשר כחד חפדים [כמוכר כיהושע בסופר] אשר שם קבורת לעזר בן אחרן הכהן ויע"א . בתוך חצר רחב ידים בגין ופה ומהודר מוצק חן בכל פנותיו . מעשה ידי הכותיים (שמרונים) המכבדים את הצדיק במהר הציון הלו הוא בראש ההר . נכח הכפר הבנוי בראש ההר השני ועמק יכריל כניהם . ובתוך הכפר ציון קבורת חיתמר וקבורת כ' זקני' מאותם שהיו בימי יהושע בן נון ויע"א . ומשם באנו לכפר „בלאטה" אשר רחוק כמה לערים מהכפר שם מלכת יוסף הצדיק ובנו ויע"א . תוך חלקת השדה מקנת אביו יעקב אע"ה . והציון הלו הוא בחצר קטנה בה שני בתים זה לפני זה מזה בלתי תקרה שם נטוע גפן שעלהו לא יכול קיץ גם חורף [כפי מה שהגידו לי] ומשם באנו לעיה"ק שם תוכב"א :

שכם (שקורים אותה נאכלוס עי' במד"ר סוף פ' מסעי זה נאפולין וז"ל נאפוליו) עיר עליונה קריה ופופיה . גנות ופרדסים ובתורות מסביב סביב . מעינותיה הרבים והמתקנים בזרם מים רבים ישעופו בכל רחובותיה העיר בכללותה נאחה קודם ארץ פוריה ודשנה מבונה מכל טוב ועם כל הפרכה הזאת אשר חלק לה הנוצר . שוממה היא מיושב אחב"י מכל אה"ק אלצע לאהים היא! (וכמ"ס בסנהד' ד"ק"ב) כתובה רק כשנים עשר משפחות ישראל . רובם עניים ובעלי מלאכות ואציע לפני הקוראים הנכבדים את גווי הארץ אשר בקרבה למפלגותיהם הירדניים בשם . היהודים . ושמעאלי . והכותיים . הם (השומרונים) אשר למקדש להם הר גריזים . אשר בעמק שפועו הוא מבנה העיר . בין הר גריזים והר עיבל כנודע :

היהודים המה בעיה"ר דלים ואכזרנים מכל תושבי הארץ . אין להם שום אחוזת נחלה . אף שכירות בית הכנסת לא חשיג ידם . בשנתנו זאת לראובן לב כל איש ישראל חפס הנזי בעל החצר שני זוגות דמוני כסף תכשיטי ס"ת אשר להם ולא עוד זולתם בעד סך 200 פראנק חוב שתי שנים שכירות בית התפלה . שוחט ומלמד תנוקות הוא ידידי הח' הש' ר' אברהם מרסיואנו הי"ו מתלמידי בהמ"ר דורש ציון יכב"ץ . אשר תלי"ת ראה פרי בעמלו כיתר בני נילו לשמחת לבבינו ולב המחוויקים עמודי התורה בבהמ"ד הנז' . השוחט חנו"ל יקבל חצי שכירותו מכו"ק הספרדים הי"ו דפעה"ק ירושלם ת"ו כי אין ידם משנת לשלם שכרו להשו"ב חנו"ל אף כי השכירות הלא

מזער הוא. ואחרי שובי לשלום לפעה"ק ערכו לי כתב בקשה וחתומים בה כל יחידיו הקהל. וליראת החריבות לא העלה אותה בכתבה וכלשונה. ותוכן שאלתם כי בקשו ממני להודיע במכתב גלוי לאחב"י של יעמדו מנגד לרעם בפעם הזאת. אשר היה הראשולשלים עזר מאחב"י שבנולה. ולעזרם בנדרתם לפדות כלו הקדש מיד נויס לגול חרפה מעל ישראל. ובטחתי בלב אחב"י המלה חנוכה כי יחוסו וירחמו עליהם בעין חמלה. וכל מרים תרומת כסף לפדיון הקדש הנו' ולעזרם ולהחיות ישובם בעיר הקודש ויכל שלום נדרתו ע"י הח"מ כפי האדרסע הרשומה מטה ובטה הדמים יגיעו ליד הבעלים ומירי ושינוי כתב קבלה בחתי' יחידיו הקהל הנו'. או אם יחפזו ושלחו כספם לראשי העדה דש"ה ה"ה ח"ר הכרה מרשייתו. וס'י' שישע הכהן. וס'י' יוסף פרחי' ה"י' ובעל הנמול ישלם לאיש כמעשהו. ולראובן לבי עוד אודיע להקוראים מתוך דלות העדה הזאת כי ביום ראשון הלכתי בעשרה מישראל להשתטח על קברות שוכני עפר. ונשתטחתי על קבר מר זקני כמוסר"י עיינש ז"ל [אשר אחר כמה שנים שגר פעה"ק רגלוני ערבין ליה והיתה כ"מ בשבט יוס' ד' אלול ה'תר"נ. ולאפס פנאי לא יכולתי התחקות על שארית מלכות אשר ספרו לי כי יש מזמן ק' שנה] וראיתי כי בה"ק של העדה. אין בו מקום עוד לאחוות קבר ורטו לספח אליו חלקת שדה סמוכה לה מחירה בעד סך 300 פראנק. והנה! מאין יבא עזרם? לשלם אף רבע מהסך הנו' כי בהעדר הזאת העוני ישוב בה שלטת ומירי ספרם לי את זאת דמעותם תדרנה על לחויהם. ובני מיני דותחו כבשר בקלחת. ואשרי איש יטה און לקול שועתם לנמול חסד עם המתים והחיים. אלא ה'! הושיעה ימיך ורחם על מחבקי עפרות ארמת הק' שהנחלת לעם בחרת בו"ר:

הישמעאלים

רובם סוחרים ובעלי מלאכות. חרוטים במלאכתם יותר מהישמעאלי' שבנינו. ואולם בכללות הנהגתם ומלכ המוסרי נורל ה' לנו ואין במה להאריך אודותם:

הבנות

הנק' שומרונים. הנם כי לא לנו הם. לא יכול יוסף התאפק להודיע לאחב"י אפס קצת ממנהגם בענין דתם ואמונתם. אשר נודעו לי מפי ראש עדתם הארון יעקב הקאהן. וען ראיתי בס' דרמי שומרון שחיבר רבש"ק ה' ויקרא בקול יהודית? ושפך באש חמתו וכל רוחו הוילא... לשם שמלה וקלון ביושבי ירוש' כאשר באקדמת ספרו כתב "לא אתלונן על אחב"י היושבים בשכם ובמהלך דרך. לא בעמלה ולא ביועצה ושינוי. להשקות כל העדרים הזמאים למי שומרון. לא עליהם תלונתי. כי הם חסרי כל חכמה ודעת" אף אתה אמור לו בשבתו על סיר הכשר כתב הדברים השלם מפי השמועה. ואנחנו לא נאחד הזמן ללקט מן הכרם הזה ענבים באושים. ישמח הוא בספרו. וספרו בו. ואספרה לכם אתי נורל חכמת המחבר הזה המרוה למאן החוקרים? הן בספרו